

centr-art-teritoriya-yakij-obednae-usi-palaci-kulturi-mista

3. Центр сучасної культури у Дніпрі. URL: <https://kulturamedialna.org/portfolio/tsentr-suchasnoyi-kultury-v-dnipri/> (дата звернення: 22.03.2022)

ПРИВАТНО-ГРОМАДСЬКЕ ПАРТНЕРСТВО В ЗБЕРЕЖЕННІ ІСТОРИЧНИХ МІСЦЬ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ

Кравченко Л.М.

*Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка
763321@ukr.net*

Актуальність. У світі вже досить тривалий час існує тенденція турботи про збереження як визначних історичних місць, так і маленьких містечок та інших населених пунктів, що славляться своєю мальовничістю, самобутністю, затишком. «Геніями місця» розглядають неповторні житлові квартали, площі, мости, ратуші, інші споруди, що бережуть стародавні та впливають на нові традиції, попри плин часу. Причому туристична привабливість таких місць є лише одним із чинників їхнього притягання, важливими також фахівці відзначають економічні переваги, такі як компактність, налагоджена інфраструктура, комфортний для людей масштаб споруд, наявність парків і зелених насаджень тощо. У цивілізованих країнах таке місце є визначальним для громади, адже потужна і згуртована громада сприяє розвитку малого і середнього бізнесу, який своєю чергою створює робочі місця та поповнює бюджет податковими коштами. Інвестори надають перевагу історичним місцям, а зацікавлена громада дбає про місцеву економіку, побудовану на туристичній привабливості.

Мета і методика дослідження. Водночас у зазначеному контексті в Україні, як з огляду на воєнний стан, так і до певної міри традиційно, існують досить значні інфраструктурні проблеми (низька якість доріг, відсутність прийняттого місця проживання, недостатня розвиненість громад та ін.), що не лише не сприяють розвитку історично визначних населених пунктів, а й гальмує сталий розвиток об'єктів культурної спадщини. На Полтавщині це можна сказати і про Опішню, і про Гадяч, і про Великі Сорочинці; дещо в кращому стані знаходяться Решетилівка і Диканька, розташовані на більш якісних шляхах сполучення, але виникають питання до якості громадської роботи та відповідального громадсько-приватного партнерства на цих та інших подібних територіях, яких в області значна кількість.

Українці нині навіть попри складний стан країни радо відвідують історичні місцевості, придбають сувеніри, чим вкладають кошти в місцеву економіку, побудовану на туристичній привабливості історичних міст, районів або майданчиків у історичних центрах. Історичні місця концентрують нашу національну, державну, громадську ідентичність, віддзеркалюють культурний код та самобутність кожного регіону. Історичні здобутки є своєрідною основою самоідентифікації нації; вони мають потужний освітній та творчий потенціал, значно полегшують можливості знаходити й винаходити нове, розуміти формування історичних явищ та менталітету народу, сприймати глибину його втрат, досягаючи безперервності і спадкоємності поколінь. Пам'ятні місця та населені пункти часто пов'язані з таким категоріями пам'яткозбереження як автентичність, художня та історична цінність, здобутки творчого генія.

Проте в нашій країні, попри вкрай незадовільне становище шляхів сполучень, особливо місцевих, та відсутність місць для комфортного тимчасового проживання в невеликих історичних осередках, можна говорити про певну незрілість як державної політики в царині збереження пам'яток історії та культури, так і про недосконалість або повну відсутність приватно-громадського партнерства в цьому питанні. Не

заглиблюючись у проблематику нормативно-правового регулювання, щодо громадського захисту історичних місць зазначимо два провідні аспекти: окремі громади є досить активними, забороняючи забудову та руйнування таких місць і споруд, аж до протестів і демонстрацій; більшість же громад виявляють апатію та байдужість до такої діяльності, дбаючи лише про сьогоденні проблеми населення. Це призводить до ігнорування програм збереження та функціональної адаптації пам'яток, стає причиною загибелі більшості історичних споруд і навіть цілих районів невеликих міст. У той час, коли окремі фахівці зі збереження культурної спадщини з 2013 року отримали право приватної архітектурної та інженерної практики в галузі реставрації споруд, що стало основою приватної фахової ініціативи, то це скоріше була і є реставрація для реставрації, а не продуктивне використання та стійкий розвиток пам'яток. Переважна ж більшість міжнародних пам'яткоохоронних документів містить вимогу, що основним засобом збереження культурних об'єктів є їхнє використання.

Висновки. За таких непростих обставин Україна, поступово наближаючись до кращих світових стандартів пам'яткоохоронної діяльності, муситиме в перспективі дбати про якісне приватно-громадське партнерство в охороні пам'яток історії та культури, яке в цьому сенсі розуміємо як угоду між державою (громадою) та приватною організацією для реалізації об'єкту історичної пам'яті на користь громади. Першочергово такі угоди складають для великих проєктів із вимогою подальшого тривалого утримання й використання; подібні угоди можуть залучати фонди приватного сектору, створювати можливості прибутку, полегшувати навантаження на громадські структури. Таким чином, партнерство між приватним сектором і громадою забезпечує механізм досягнення мети реставрації, збереження і отримання прибутку від містобудівних осередків та менш монументальних історичних пам'яток. Це сприяє звільненню додаткових бюджетних коштів на фінансування більш важливих соціокультурних проєктів, прийняттю та підтриманню високих стандартів якості щодо окремого обраного об'єкту історичної пам'яті.

Література:

1. Закон України «Про охорону культурної спадщини». <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Семигіна Т. Робота в громаді: практика і політика. К., 2004. 180 с.
3. Хрестоматія для некомерційних організацій / Душан Ондрушек та ін. Брактислава. 2003. 312 с.

СТАЛИЙ РОЗВИТОК МІСЬКИХ ГРОМАД УКРАЇНИ У СВІТЛІ КОНЦЕПЦІЇ СОЛІДАРИЗМУ

Лахно Д. О.

*Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка
diman4uk1212kras@gmail.com*

Питання взаємодії, взаємодопомоги і підтримки є надзвичайно важливим для сучасного українського соціуму. Подолання егоїзму та байдужості виступає головною запорукою стабільності функціонування людської спільноти. Винятково важливою ця тема є для містян. Як неодноразово відзначали дослідники, особливістю міського способу життя є суттєва автономія індивідів у стосунках один із одним. У повсякденному житті городян непоодинокі ситуації, коли люди, мешкаючи багато років в одному під'їзді, ледь знайомі поміж собою. Це породжує суттєві проблеми в комунікації, що яскраво проявляється в кризових ситуаціях, які потребують колективної взаємодії. Тож заявлена тема, попри давні інтелектуальні витоки, залишається актуальною й понині та має суттєве практичне значення в умовах сьогодення.

Словник іншомовних слів пояснює солідарність як спільність інтересів, однакості, єдність думок і дій, співчуття їм [5]. Онтологічним її підґрунтям, на думку